ŠVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — **УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК**

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 227. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 30, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 30-го ЛИСТОПАДА 1988 Ч. 227. РІК XCV.

УНСоюз вшанував вояків в День Ветерана

Ветерани під час піднесення прапору.

(Фото: ред. Х. Лапичак)

Джерзі Сити, Н. Дж. — **Український Народний Союз**, головне бюро якого, як відомо, знаходиться в Джерзі Ситі, вшанував українсько-американських ветеранів в День Ветерана, 11-го листопада ц.р. Цього дня, під Українською Будівлею в Джерзі Ситі відбулась коротка, але зворушлива церемонія, у якій взяли участь посадник цього міста Антоні Куччі, члени Екзекутивного Комітету УНС редактори „Свободи" і „Українського Тижневика", працівники Головної Канцелярії УНС і принагідні гості, крім українських ветеранів.

Ветерани відбули під головними маштами, на яких кожного дня повівають на вітрі зоряний американський і синьо-жовтий український прапори, короткий апель з виступами посадника Куччі, головного предсідника УНС д-ра Івана О. Флиса, Ярослава Федорчука, крайового командира Українсько - Американських Ветеранів, який дякував УН Союзові за допомогу і підтримку та інші.

Після коротких промов ветерани станули на струнко і під загальний спів американського національного гимну, підтягнули на щоглу зоряний прапор з прикріпленим до нього чорним прапорцем, який має нагадувати про тих вояків, які перебувають ще досі в полоні, або пропали без вістей, під час в'єтнамської війни. Цією частиною командував Микола Бойко, тепер крайовий продавець забезпечення УНС і член 17-ої станиці Українсько-Американських Ветеранів.

Д-р І. Флис, сам ветеран, висловив свою підтримку УАВ і обіцяв допомагати у їхній праці, знаючи, як багато вони зробили для збереження свободи в Америці і світі, якою втішаються також американці українського походження. Молитву з цієї нагоди проказав парох місцевої парохії свв. Петра і Павла о. Роман Мірчук.

В церемонії взяли участь ветерани станиць: 4, 7, 17, 18 і 19 з Філядельфії, Ню Йорку, Спрінг Веллі, Н. Й., і Пассейку, Н. Дж. Жінок-ветеранів репрезентувала Анна Безкоровайна.

Після цього у приміщеннях УНС відбулася коротка зустріч з перекускою.

ВІДКРИЛИ ЗВІРСТВА ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ

Вінніпег, Ман. — Комуністична газета „Совєтская Літва" повідомила при кінці жовтня, що вояки Червоної армії, відступаючи перед німецькими військами з Литви 24-го червня 1941 року, тортурували і розстріляли 73-ох політичних в'язнів, а їхні спотворені тіла закопали в лісі. Це сталося недалеко від міста Тельшяй, Литва.

Пряме оскарження тортур і розстрілів вояками Червоної армії є надзвичайне навіть під час періоду гласности, бо про ролю армії все ще говорять з пошаною, не оскаржуючи її в таких злочинах.

Газета повідомляє, що в'язничні сторожі і військо забрали в'язнів з міської тюрми пов'язаних і з позатиканими ротами. Вояками командували „Майор Донцов і капітан Єрмолаєв". Чотири дні пізніше, коли совєтські вояки відступили, а цей район окупували німецькі війська, то місцеві жиди, на приказ поліції, викопали 73 спотворені трупи. Сотні жидів були пізніше також розстріляні.

Газета подає, що „небагато трупів мали сліди куль. Майже всі мали мали відрізані статеві органи. Очевидно, вони старалися заощадити свої кулі. Мордували багнетами, залізними штабами, сокирами та армійськими чобітьми".

Ці відкриття належать до найновішої серії статтей про жахливу сталінську добу, в рамках усунення „білих плям" з історії СССР.

Вийшла англомовна праця про УКЦеркву

Парма, Огайо (В. Боднар). — Накладом української католицької парафії Пресвятої Богородиці у Пармі, Огайо, вийшла недавно цікава книжка, п.н. „Апостольські початки Української Церкви", авторства о. д-ра Петра Біланюка.

Д-р о. П. Біланюк є знаним науковцем і автором багатьох праць, є професором і викладає Богословію та побічні релігійні предмети в коледжі св. Михаїла при Торонтонському університеті.

Праця має 10 розділів, об'ємом 208 сторінок, сконденсована і глибоко продумана.

Книжку в ціні 15 дол. плюс 1 дол. порто в ЗСА, а деінде 1.50 дол. можна набути, пишучи на адресу: Blessed Virgin Mary Ukrainian Catholic Church, 6810 Broadview Rd., Parma, Ohio 44134.

Лицарі Колюмба поклоняться мандрівній іконі Почаївської Богородиці

Ню Йорк (В. Б.) — В листі до редакції офіціозу римо-католицької архидієцезії „Кетолік Ню Йорк" з 10-го листопада ц.р., 1694 Відділ Лицарів Колюмба в Статен Айленді, Н.Й., повідомляє, що члени Відділу й їхні родини під проводом о. Томаса Керлі відбули Марійський молебень перед мандрівною іконою Почаївської Божої Матері.

Україна — пише в листі верховний лицар Відділу Френк Гаєс — батьківщина католиків українського обряду займає простору територію в південнозахідній частині СССР. В 988 році, рівно перед тисяча роками, володар України князь Володимир (тепер св. Володимир) увів християнство в цілій своїй державі.

Впродовж століть українські католики зазнали багато тяжких переживань — деякі релігійно-церковного характеру, деякі політичного, як наїзди зі Сходу і Заходу, що спричинили великі жертви в людях та нанесли багато матеріяльних втрат. Проте в цьому сплетенні світлих і понурих моментів народ виплекав замітну своєрідну християнську культуру, вірну своєму візантійському кореневі, в тому й почитання Пречистої Діви Марії. Це почитання проявилося не лише в молитвах, але й у поезії та мистецтві.

Одну ікону Божої Матері сучасні українці вибрали як спеціяльну мандрівну Богородицю під час святкування Тисячоліття. Оригінал цієї ікони отримала була в 1559 році заможна землевласниця Гойська за її підтримку константинопільської Церкви.

Після дбайливої перевірки походження й зголошених чудес, які ділялися в зв'язку з цією іконою, екзарх України Єпископ Сильвестер Рудницький-Любішевський з уповноваження Папи Климента XIУ коронував 8-го вересня 1773 року зображення Матері Божої й Ісуса Христа в признанні заслуг і гідности цієї ікони.

Вшановуючи мандрівну ікону Почаївської Божої Матері в цьому братньому 1988 році, хочемо висловити наш подив і нашу солідарність із нашими братами католиками українського обряду, де вони не проживали б. Ця ікона мандруватиме по всіх відділах Лицарів Колюмба на терені стейту Ню Йорк і з тієї нагоди відправлятимуться Марійські молебні.

ВІРМЕНІЯ ТАКОЖ ВІДКИНУЛА ПОПРАВКИ ДО СОВЄТСЬКОЇ КОНСТИТУЦІЇ

Москва. — Агентство Ассошіейтед Пресс, покликаючись на совєтські джерела і заяви вірменських націоналістів інформує, що Верховна Рада Вірменської ССР відхилила більшістю голосів поправки до конституції СССР і введення нового законодавства та знову зажадала прилучення Нагорного Карабаху до Вірменії, не зважаючи на те, що Верховна Рада СССР вже це прохання відкинула, очевидно, на пропозицію Політбюра і Центрального Комітету КПСС.

Головний редактор вірменського агенства новин Арменпресс Рубен Карагосян крім того повідомив, що в Єревані й інших більших містах Вірменії був введений вийнятковий стан і вулиці міст перевіряють тепер військові частини. Довкола Єревану стоять танкові частини, які заблькували головні шляхи сполучення і тим самим мають можливість перевіряти усі транспорти, які ідуть до міста і з міста. Над містом літають військові гелікоптери, сказав він. Спеціяльна комісія, створена Радою Міністрів Вірменської ССР для допомоги вірменам, втікачам з Азербайджану, зареєструвала в останніх днях 2,200 втікачів для яких виділено 1,7 міл. карбованців допомоги.

Передбачаючи рішення сесії Верховної Ради Вірменської ССР, Москва вислала до Єревану Аркадія Вольського, емісара на Закавказі, і він припинив сесію вже в ході нарад, кажучи, що цього вимагає загальний інтерес цілого СССР.

Верховна Рада Вірменської ССР нараховує 340 членів (депутатів). 200 з них зібралися в оперному театрі і ствердивши, що вони становлять абсолютний кворум, відновили сесію. Вікторія Манукян, яка веде відділ новин в агентстві Арменпресс, заявила представникові Ассошіейтед Пресс, що 200 представників Верховної Ради становлять кворум і можуть рішати про всі справи. Вона однак відмовилась подати, що було предметом рішення частинно таємного засідання, але єреванський активіст і оборонець прав людини Рафаєль Попоян сказав, що Верховна Рада відкинула поправки до конституції і знову поставила вимогу про приєднання Нагорного Карабаху до Вірменії. Делегати вирішили, що додатки до конституції СССР не служать інтересам Вірменії і демократії та домагалися, щоб в порозумінні з усіма республіками були випрацьовані нові поправки. Згідно з його інформацією, на таємній сесії був присутний голова Президії Верховної Ради Ґрант Восканян й інші партійні керівники.

У зв'язку з цими подіями ситуація у Вірменії далі напружена, багато підприємств не працюють, в країні відбуваються ніким не заповіджені страйки тощо. В демонстраціях бере участь більшість населення і центральні демонстрації начисляють 300 і більше тисяч громадян. В Азербайджані живе тепер 475,000 вірменів, які почуваються загроженими.

В короткому повідомленні ТАСС говориться, що останні події на Закавказії дуже серйозно причинилися до поглиблення хаосу в республіках, припинили нормальний хід індустрії і транспорту. Також не працюють деякі школи і припинилась нормальна функціональність обслуговування населення. Великі демонстрації відбуваються також в Грузії, чим особливо турбується центральний уряд в Москві.

ПРОБЛЕМИ БЛИЗЬКОГО СХОДУ ДИСКУТУВАТИМУТЬ В ЖЕНЕВІ

Ню Йорк. — Непогодження З'єднаних Стейтів Америки, зглядно державного секретаря Джорджа Шулца, видати візу для Ясіра Арафата, керівника Палестинської Визвольної Організації для його приїзду до Ню Йорку, щоб тут він міг виголосити свою промову на 43-ій сесії Генеральної асамблеї, викликала цілу бурю протестів не тільки арабських держав, але також Совєтського Союзу, Італії, Франції, Західньої Німеччини, якщо згадати тільки декілька, бо число протестуючих держав збільшується з дня на день. Деякі дипломати, зокрема прихильні до акту проголошення самостійної Палестини, ставлять під сумнів рішення З'єднаних Стейтів Америки і запитують: яка є різниця між державним і підпільним тероризмом? Один і другий вони пропонують засудити.

У понеділок, 28-го листопада ц.р., представник Арабської Ліґи Кловіс Максуд заявив, що „ми не маємо іншого виходу як перенести дебати Генеральної асамблеї про проблеми Палестини і Близького Сходу взагалі до Женеви чи Відня і там дати можливість виступити кожному без обмежень, включно з Я. Арафатом. Адміністрація президента Роналда Регена, яка нібито каже, що вона не має з цією справою нічого спільного, бо ці формальності лежать виключно в компетенції Державного департаменту, заявляє, що ЗСА, очевидно, не протестуватимуть проти перенесення на якийсь час дискусії Генеральної асамблеї до Женеви (Женева переважає у дискусіях дипломатів), але свого рішення не змінить з огляду на терористичну діяльність Палестинської Визвольної Організації очолюваної Арафатом. Не допомогли навіть інтервенції в цій справі Великобританії, Франції, Еспанії і навіть Канади, які закликали Уряд ЗСА змінити свою думку і не підривати престижу ЗСА, лідера вільних демократичних держав.

На форумі Організації Об'єднаних Націй чулися навіть голоси вимог, щоб перенести до іншої країни головну квартиру ООН з огляду на те, що „одна маленька держава" (імені не називається) і „деяка частина американських громадян" перешкоджають у нормальній праці не тільки Генеральній асамблеї, але також генерального секретаріяту і Ради Безпеки. З огляду на такі відносини і так велика частина агенцій ООН працюють за кордоном, наприклад, у Женеві, Відні, Мадриді, Парижі та інших країнах світу.

К. Максуд й багато інших делегатів пропонуватимуть Генеральній асамблеї прийняти дві резолюції: одна, яка закликатиме ЗСА змінити свою думку; друга, щоб перенести частину дебат асамблеї до Женеви. В голосуванні прихильники цих резолюцій напевно здобудуть велику більшість голосів, але ті, що забороняють і ті, що їх до цього намовили, як виглядає з цілого перебігу дискусії, абсолютно ігнорують цю велику більшість, — кажуть політичні спостерігачі. Таке перенесення коштуватиме касу ООН приблизно 200,000 долярів.

Сам Я. Арафат заявив кореспондентам в Йорданії що ЗСА вибрали шлях ігнорування рішення Ради Палестини, це їхня справа, але вони не мають права перешкоджати в праці ООН.

У СВІТІ

НА ВІДЕНСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ країн продуцентів і експортерів оливної ропи (ОПЕК) Савдійська Арабія запропонувала, щоб членські держави погодилися на ціну 15 долярів за бочілку нафти, бо в противному випадку ціни на оливу і оливні продукти вихопляться з-під контролі і можуть створити знову хаос на цьому відтинку. Покищо не відомо чи з тією пропозицією погодиться Іран, який у принципі погодився на зменшення видобутку нафти з 23 міл. барилок денно на 18,5 міл. Пропозиція Савдійської Арабії не викликала великого ентузіязму серед продуцентів нафти, які очікують на більші заробітки і вона напевно продовжить конференцію ОПЕК на дальших кілька днів.

В МИНУЛОМУ КІНЦІ ТИЖНЯ в приміщенні грецького суду в Атенах було прочитане завіщання Крістіни Онасісс, яка, як відомо, померла несподівано у своїй відпочинковій місцевості біля Буенос Айресу в Арґентині. Все великих розмірів майно, яке обраховують від 500 міл. до одного більйона долярів, Крістіна залишила для своєї трирічної дочки Атени, але виділила також 1,5 міл. долярів річної платні для свого четвертого і останнього чоловіка, з яким вона розвелася в 1987 році. Крім того Тієррі Рассел, батько Атени, залишається головним, тобто леґальним, охоронцем і виховником малолітньої дитини. У завіщенні говориться про Раду довірених, які далі управлятимуть маєтками Онасісса, аж до 18-го року життя Атени, коли вона вже сама, згідно з грецьким правом, може вирішувати леґальні справи.

ЗАХІДНІ КОРЕСПОДЕНТИ інформують з Ісламабаду, столиці Пакістану, що Совєтський Союз нав'язав вже офіційні зв'язки з антикомуністичними повстанцями-муджагедінами і чотири совєтські дипломати прибули до Ісламабаду для ведення офіційних переговорів з ними. Першою справою, яка стоятиме на порядку нарад буде звільнення муджагедінами полонених, совєтських вояків і афганських комуністів, в заміну за таке ж звільнення кабульським режимом і совєтським командуванням численних муджагедінів, які перебувають в полоні в комуністів. Принаймні 320 совєтських вояків перебувають в руках повстанців, кажуть поінформовані особи. Зі своєї сторони головні командири повстанців запевнили совєтських представників, що у випадку захоплення ними влади в Кабулі, вони не становитимуть загрози ані для СССР, ані для афганців комуністичного переконання. Покарані хіба будуть ті комуністи, які брали участь у леґальних злочинах проти мирного цивільного населення. Головою афганської делеґації є Афган Абдуль Раґім. Совєтську делеґацію очолює Владімір Іванов, який стоятиме у безпосередньому зв'язку з амбасадором СССР до Афганістану Юлієм Воронцовим, який ще недавно був першим заступником міністра закордонних справ СССР. Місією Воронцова є погодити між собою обидві воюючі сторони і створити коаліційний уряд в Кабулі.

МОЛОДІ ЛИТОВСЬКІ націоналісти (так принаймні називає їх кореспондент Ассошіейтед Пресс), прибули до Москви і влаштували там в кінці минулого тижня демонстрацію, а потім петицію з вимогою надати Литовській ССР суверенітет передали у бюро Президії Верховної Ради СССР. Молоді литовці називали себе членами руху за перебудову і заявляли кореспондентам, що під петицією про суверенітет підписалось 1,8 міл. литовців.

В АМЕРИЦІ

В П'ЯТНИЦЮ, 25-ГО ЛИСТОПАДА, на території Америки стався землетрус, з епіцентром в Канаді, 90 миль на північ від Квебеку Сити. Підземні поштовхи досягли 6,4 точок по скалі Ріхтера і відчувалися від Вашінгтону до стейту Мишиген. В Монтреалі, Ню Йорку, Баффало та інших містах дуже хиталися меблі в будинках, а в Клівленді в деяких будинках утворилися розколини. Це найсеріозніший землетрус за останні 50 років на цій території. Геологи повідомляють, що землетрус в цьому районі Америки є досить рідкісним явищем. Останній землетрус був у 1925 року.

КОРЕСПОНДЕНТИ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, що в чотирьох психіятричних клініках містечка Вайт Плейс отруїлися біля 40 людей. Представник Міської управи Вайт Плейсу сказав, що отруєння сталося після святкового обіду в День Подяки. Обід готувала міжнародна корпорація Флік, що багато років влаштовує такі обіди й ніколи не траплялося нічого подібного. Ведеться слідство для встановлення, які саме продукти спричинилися до отруєння, в наслідок якого помер один чоловік.

У П'ЯТНИЦЮ, 25-ГО ЛИСТОПАДА, в Ню Йорку відбулась демонстрація захисників тварин. Демонстранти протестували проти користування виробами з натурального хутра. Її очолив відомий телевізійний артист Боб Паркер. Також перед демонстрантами виступив Стів Сіґел і закликав їх агресивно протестувати проти тих, хто купує і носить натуральні хутряні вироби. Подібні демонстрації відбулися в 60-ох містах ЗСА.

В П'ЯТНИЦЮ, 25-ГО ЛИСТОПАДА, на 5-ій авеню в Ню Йорку відбулася ще одна демонстрація, учасники якої вимагали, щоб управа Ню Йорку чи федеральний уряд збільшили фонди на боротьбу з хворобою АІДС. Вони також протестували проти бездіяльности нинішньої Адміністрації в питаннях боротьби з цією смертельною хворобою.

В СУБОТУ, 26-ГО ЛИСТОПАДА, Державний департамент оголосив, що провідникові ПВО Ясірові Арафатові, який мав намір приїхати до Ню Йорку щоб виступити на засіданні ООН, не дадуть дозволу на в'їзд до Америки. Як заявив Джордж Шулц, Уряд ЗСА має докази, що ПВО допомагає терористам. Довідавшись про це, арабські дипломати заявили, що таке рішення американського Уряду спрямоване проти полагодження справ на Близькому Сході. Вони виступили з погрозами перенести дальші наради Генеральної асамблеї ООН до Женеви. В минулу неділю відбулася зустріч Я. Арафата з королем Йорданії Гусейном. Роналд Реґен в неділю заявив, що не брав участи в прийнятті цього рішення, але підтримує його.

ДЖОРДЖ БУШ ВІДМОВИВСЯ коментувати свої наміри щодо різкого зменшення урядових видатків на програму медікер. Згідно з деякими повідомленнями, Буш має намір зменшити бюджет цієї програми на 5 біл. дол. Газета „Вашінгтон Пост" повідомляє, що Дж. Буш хоче зменшити суму військових видатків для збалансування бюджету. Чимало сенаторів вважають, що Буш не зможе вирішити економічних проблем, не збільшуючи податків. Вони також вважають, що Буш повинен від самого початку своєї діяльности запропонувати рішучі заходи для вирішення питань бюджету, інакше американський ринок може зареагувати досить негативно.

Інж. Л. Блонарович обраний Союзовцем Року

Інж. Л. Блонарович

Балтимор. — Під час організаційних нарад Балтиморської Округи в неділю, 20-го листопада ц.р., секретарі та члени-союзовці були приємно заскочені несподіванкою, коли крайовий координатор братської діяльности Андрій Воробець проголосив інж. Лева Блонаровича, секретаря 34-го Відділу з Річмонду, Вірджінія, Союзовцем Року.

Д-р Іван О. Флис, головний предсідник УНСоюзу, висловив на честь інж. Блонаровича і в імені проводу УНСоюзу особливі похвальні слова про його осяги в ділянці братської праці.

В Президії нарад були ще: Богдан Ясінський, голова Балтиморського Окружного Комітету, Остап Зинюк, секретар, Семен Михайлишин, касир, Евген Іванців, головний радний. Президія погратулювала інж. Блонаровичеві за його заслуги і бажала йому здоров'я і корисної праці для добра членів УНСоюзу, громади та української справи.

Вибором Союзовця Року займається спеціяльна комісія, яка відбула свої наради на Союзівці 29-го липня.

Комісія, встановлена Екзекутивою УНСоюзу, складається з Анни Гарас, проф. Богдана Гнатюка і Ярослава Падоха, якого члени просили головувати в часі засідання. Приявний також був А. Воробець, координатор братської діяльности УН Союзу.

Згідно з уповноваженням комісія однодушно обрала Союзовцем Року інж. Лева І. Блонаровича, основника і секретаря впродовж 20-ти років 34-го Відділу УНСоюзу в невеличкій українській громаді в Ричмонді, Вірджінія. Громада не була зорганізована й ледве спромоглася на відвідини українського священика раз-чи двічі в році.

Інж. Блонарович, високий урядовець федеральної інженерської служби, колишній член Української Студентської Громади й голова її спортової секції та активний член „Чорноморської Січі" в Нюарку з 1966 року став працювати в Ричмонді, де за старим піонерським ладом і зразком зорганізував нашу церкву й громаду, починаючи від Відділу Українського Народного Союзу. З того часу він остався, як секретар Відділу, справжнім українським „посадником" цієї громади, її провідником культурним, спортовим, освітнім й братським. Водночас він подбав і дбає про добрі зв'язки з місцевою різнонаціональною ширшою громадою, влаштовує для неї українські культур-

(Закінчення на стор. 3)

ДОПОВІДЬ—ЛЕКЦІЯ В ЛМКЛЮБІ

Ню Йорк. — Літературно-Мистецький Клюб в Ню Йорку — 136 Друга авеню, влаштовує цієї п'ятниці, 2-го грудня ц.р., о год. 7-ій вечора, доповідь-лекцію д-ра Ярослава Туркала на тему: „Фінсько-совєтська війна в 1939-40 роках". Доповідь це враження з подорожі до Фінляндії та відтворення забутої війни, в якій загинуло один мільйон осіб, переважно вояків, серед яких велику кількість становили українці. Доповідь буде ілюстрована прозірками.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year* — $15.00 Change of address $1.00 Make check or money order payable to: Svoboda

Postmaster: Send address changes to:
Svoboda 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00 на півроку $22.00 на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси $1.00
Чеки і money orders виставляти на: Svoboda

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Репресії у СССР проти визвольних рухів

Коли в міркуваннях на тему процесів, які проходять в СССР появився також здогад, що Міхаіл Ґорбачов може погодитися навіть на повне відокремлення трьох прибалтійських країн, окупованих у 1939 році, то це була груба помилка. В ері Ґорбачова обов'язує той сам принцип, що в ері Леніна й Сталіна: „Що моє — то моє, а що твоє — то про це можна говорити". На цій сторінці були вже досить докладні інформації про те, що найменша з трьох прибалтійських країн, Естонія, станула в аванґарді свободолюбного руху і що її останнім викликом на адресу Москви була постанова естонського парляменту, що уряд Естонії, як одної із 16-ти „самостійних" складових частин СССР з „правом повного відокремлення" — матиме право вето проти таких постанов московської центральної влади, які шкодять економіці Естонії. Як інформує московський кореспондент „Ню Йорк Таймсу" філолог Тавбмен з минулої неділі 27-го листопада ц. р., Президія Верховної Ради СССР уневажнила цю постанову естонського уряду, як таку, що незаконно встряває в компетенції центральної влади. Те рішення Президії верховної Ради пішло по лінії перестороги, що її колишній шеф КҐБ Віктор Щебріков зробив у столицях Естонії, Латвії і Литви, куди їздив недавно з двома іншими членами Політбюра, щоб оті республіки „не перетягали струни" своїми вимогами, бо Москва побільшить у них свої військові залоги.

Поруч із прибалтійськими народами найбільш заворушились Азербайджан, Вірменія і Грузія — це теж самостійні республіки, які протестували проти накидуваних їм з Москви диктаторчиків, формально генеральних секретарів місцевих компартій. Але яскравіші форми набрали також давні внутрішні суперечки. Між християнською Вірменією і мусулманським Азербайджаном існує хронічний спір за прикордонну провінцію Наґорно-Карабаш, приналежну до Азербайджану, але з більшістю вірменських мешканців. Вірменія домагається приєднання цієї провінції до неї — Азербайджан противиться і Москва підтримує у цьому спорі Азербайджан, згідно із прадавньою девізою „діли і пануй". В останніх тижнях тисячі вірменів втекли з Азербайджану до Вірменії. Посередницька роля Москви виявилася у тому, що Москва вислала в ці обидві країни — танки і панцерні вози з військом. У столиці Вірменії Єревані і столиці Азербайджану Баку заведено поліційну годину. „Замирювання" Москвою обох названих країн полягає у тому, що прислані туди танкові і панцерні військові з'єднання силою приборкують демонстрації, звернені вже проти „опікунчої" Москви. Від лютого цього року згинуло у тих двох країнах понад 40 осіб, при чому в минулому тижні згинуло також шість совєтських вояків. Це була неприємна для Ґорбачова ситуація, бо саме в минулому тижні приїхав був до Москви з офіційними відвидинами французький президент Франсуа Міттеран. Ґорбачов старався, очевидно, легковажно висловлюватися про ці криваві заворушення, запевняючи Міттерана, що „незабаром" прибудуть до Москви делеґації з Вірменії і Азербайджану для мирного полагодження їхнього конфлікту.

Можливо, що ця справа вирине на недалекій зустрічі Ґорбачова з Реґеном і його наступником Бушом в Ню Йорку. Ця зустріч має відбутися 7-го грудня, після виголошення Ґорбачовим промови на Генеральній асамблеї Організації Об'єднаних Націй. Американські керівні чинники підкреслили, що ця зустріч відбудеться з ініціятиви і на бажання Ґорбачова і не треба прикладати до неї великого значення. Головною темою розмови має ніби бути справа сповільненого Москвою відтягання військ із Афганістану, але по американському боці будуть фахівці різних проблем, які можуть виринути самотужки. Ґорбачову треба познайомитися ближче з Джорджом Бушом і виміркувати чи знайде в ньому легшого контраґента у дальших совєтсько-американських контактах. У „Ню Йорк Таймсі" появилася цікава вістка, що для цієї ніби вершинної конференції обрано „невтральний" ґрунт — Метрополітальний музей у Ню Йорку, а не домівку совєтської чи американської місії в ОН. Не є виключене, що Реґен чи Буш заторкнуть приборкування танками заворушень в СССР свободолюбного здвигу різних підсовєтських народів. Ця справа, за твердженням „Ню Йорк Таймсу", напевне буде домінувати на грудневих нарадах Центрального Комітету компартії СССР у Москві.

М. Мельник

ҐОРБАЧОВ КОНСОЛІДУЄ ВЛАДУ

II.

Переважна частина економії, що складається з більших підприємств, успішною не буде. Про це немає ніякого сумніву, тому що плянувальні комісії не всилі імітувати економічних стимулів та відносин між продавцями і покупцями на безчисленних ринках. Вони ніколи не зможуть встановити цін, які сприяли б максимальній кількості і якості продукції за найдешевшими цінами. До того серед таких обставин люди не завдають собі багато труду, цебто, воне не є дуже продуктивні, коли їм платять не за успішне задоволення попиту, а за виконання плянів. Новий закон, який передбачає переведення підприємств на індивідуальний господарський розрахунок, у цьому багато не поможе.

Чи є можливі якісь основні зміни в національній політиці імперії? Такі зміни могли б прийти, коли б дев'ят-десять відсотків українців цього роду змін домагались. Під сучасну пору така можливість не реальна і тому УКП є далі звичайним відділом КПСССР — таким самим, як відділ хоч якої области корінної Росії.

Твердження, що Щербицький міг би успішно протиставитись волі Політбюра ЦК КПСССР — це звичайний нонсенс. Усім відомо, що українці (включно з українськими комуністами) Щербицького ненавидять. І коли він дотепер втримався на пості адміністратора України, то це напевно не було проти волі, а з благословенням Політбюра ЦК КПССР. Чому росіяни мали б викидати людину, яка є запорукою, що в Україні не станеться це, що діється в балтійських та інших республіках.

Гласність в Україні існує. Свобода вислову на спірні теми, що їх завважується в офіційних засобах комунікації тепер, була не до подумання за часів Брежнєва. Сьогодні часописи друкують статті про великий голод, ліквідацію українських шкіл, зросійщення університетів, російську мову в урядах і адміністрації підприємств, про Грушевського та Хвильового і навіть про безхребетність Тичини, Бажана та їм подібних. Та, як видно із щойно запроєктованих змін у конституції СССР, ніяких суттєвих змін щодо поневолених націй уряд Ґорбачова не збирається запроваджувати. Нічого там немає, що можна б інтерпретувати, як надання політичної автономії поневоленим націям і це варто запам'ятати нашим ентузіястам незалежної з обмеженою суверенністю України.

Авторитет Політбюра і Центрального Комітету КП СССР залишився незаторкненим. Формальне відношення між цими двома інституціями і відділами КП СССР по всій країні теж залишилось незаторкненим. Однопартійність, цебто диктатура партії, залишилась такою самою, як була. Урядовцями держави залишились надалі всі працівники засобів комунікації, всі офіційні літератори і працівники культури, всі вчителі і професори і кожного із них Політбюро імперії може звільнити з праці, або посадити в тюрму. Коли б проблем не можна було полагодити за допомогою льояльних до імперії адміністраторів, міліції, чи КҐБ, тоді вони їх напевно полагодять за допомогою війська. І тому можна заключити, що національна політика росіян в Україні прийняла інші форми, та в основному вона не змінилась. І тому теж Щербицький залишився адміністратором України.

Та все таки ріст національного опору в Україні не залишився без наслідків. Виходить, що той самий Щербицький, який впровадив термін „народ України" та російську мову на зібраннях КПУ, змушений робити деякі поступки. Це видно з недавної його промови, де він подав наступні інформації: „Як уже відзначилось у документах ЦК Компартії України, в минулому було допущено недоліки і прорахунки, які призвели до невиправданого звуження сфери застосування української мови.

Що вдалося зробити, щоб виправити становище?

Насамперед, збільшено прийом до педінститутів із спеціяльности 'Українська мова і література.' В університетах знов організовано підвищення кваліфікації вчителів української мови. Розроблено нові програми з української мови і літератури, збільшено видання відповідних навчально-методичних посібників. З нового навчального року на вивчення української мови і літератури відведено на тиждень на п'ять годин більше. Вперше передбачено для цього спеціяльні години в 9-10 класах усіх шкіл.

Кількість шкіл з українською мовою навчання збільшилась на 137 одиниць. У м. Києві, наприклад з восьми нових шкіл чотири — з українською мовою навчання і дві — з українською та російською. Зростає кількість шкіл з поглибленим вивченням української мови і літератури. У школах з українською мовою навчання зосереджена майже половина всіх школярів республіки.

Вживаються також заходи, щоб у школах і дитячих садках мікрорайону обласних центрів, великих промислових міст на основі вільного вибору мови навчання діяли кляси і групи, як з українською, так і російською мовами навчання.

Більшість приділяється вибору мови викладання у вищих навчальних закладах. З цього року в усіх вузах запроваджується факультативи по вивченню української мови і літератури. Практично в половині груп і факультетів університетів навчання ведеться українською мовою. (...)

Спиняюсь на всьому цьому так докладно тому, що дискусії навколо сфери застосування української мови не припиняються. Біда лише в тому, що здорова, ділова полеміка часто підмінюється, м'яко кажучи, демагогічними розглагольствуваннями, як це сталося, зокрема, в ряді виступів на липневому засіданні президії Спілки письменників України".

Коли більше чим п'ятдесят відс. школярів України вчаться в російських школах, тоді з штандпункту російського окупанта ситуація цілком непогана. В дійсності, ситуація знаменита, бо тільки уявіть собі, що половина населення України стане росіянами.

Я вже багато разів передавав голоси наших офіційних і неофіційних літераторів та працівників культури в обороні української мови. Чи вони мають здібність перевести повну українізацію усього життя України? Не думаю. Партійна лінія в СССР, як існувала, так і існує далі, і партійні люди в Україні цієї лінії дотримуються до більшої міри, чим інші поневолені нації імперії. Щодо мови, патійна лінія — це добровільність вибору мови навчання. Поки партія прийняла цю постанову та ще короткий час після цього, багато людей домагалась удержавлення української мови. Домагання ці тепер зникли зі сторінок преси.

Для ілюстрації, пригадаймо, що в тому часі в „Радянській Україні" появилась стаття В. Русанівського, директора Інституту Мовознавства Академії Наук УССР, де він виразно підтримав удержавлення української мови. Цей сам часопис з 9-го жовтня ц. р. надрукував інтерв'ю з Русанівським. І перше питання було саме про удержавлення української мови. Відповідь Русанівського: „..було б наївно сподіватися, що престиж мови можна піднести новим указом". Чому вони зробили це інтерв'ю? Напевно тому, щоб дістати цього роду відповідь.

І тому великих надій на спроможність цього роду людей змінити національну політику росіян в Україні покладати не можна, хоч тут і там вони можуть дещо корисно зробити. Єдина надія — це активний, одвертий і „крикливий" (вживаючи терміну з недавної деклярації наших нових емі-

(Закінчення на стор. 4)

Володимир Барагура

Нова збірка оповідань для юних читачів

Плідна поетеса, письменниця для дорослих і дітей та молоді, авторка численних репортажів із подорожів та кількох збірок творів, співробітниця „Веселки" обдарувала нещодавно дітвору новою збіркою п. з. „Українські діти". Збірка вийшла виданням Комісії шкільництва Комітету Українців Канади Провінційної ради Онтаріо за редакцією Є. Рослицького.

Збірка має 14 оповідань на 70-ти сторінках чіткого друку. Оповідання ілюстрував кольоровими малюнками мистець-маляр Михайло Михалевич, який виконав теж кольорову обкладинку. В своїй збірці авторка порушує здебільшого пізнавальну тематику з ділянки загадок і таємниць всесвіту, можливости життя на інших плянетах та сподівання відкрити його в добі міжпростірних польотів. Кожне оповідання має позитивне спрямування і з кожного випливає якась наука, але вона подана авторкою літературною манерою, а не прямо й читач мусить самостійно прийти до висновку, до якого авторка скеровує його дискретно. В деяких випадках потрібна йому допомога батьків, старших членів родини, вчителів чи виховників, але ця допомога відбудеться шляхом дискусії над прочитаним. Авторка уникає прямого дидактизму, подавання матеріялу „на лопаті", чи втовкмачування його в голову читача, позбавляючи його власної ініціятиви та насолоди, яку дає самопізнання. Метода накидування відохочує юного читача від лектури. Два оповідання присвячені Тарасові Шевченкові й його малим друзям, бо поет любив і розумів дітей й тому вони горнулися до нього.

Ганна Черінь відчуває й розуміє дитячу психіку, спосіб дитини сприймати й відчувати довколишній світ та його явища, вона вміє дивитися на світ з точки зору дитини. Це допомагає авторові й читачеві знайти спільну мову. Здібність перевтілитися в дитину вимагає не абиякого обдарування й воно не кожному дане.

У своїх розповідках Г. Черінь уникає перевантаження описовістю, зате майстерно послуговується діялогом і дією, що оживляє оповідання. Тематика цих оповідань пов'язана з природою та просякнута погідним, оптимістичним настроєм. У цілому збірка дає юному читачеві за допомогою писаного мистецького слова змогу не тільки поширити й поглибити знання, але й збуджує в ньому цікавість до дальшого пізнання та впливає на його чуттєвий стан, зокрема на почуття національної свідомости.

Книжку можна придбати в авторки, яка, вийшовши на емеритуру, поселилася в північнозахідній частині Фльориди. Кмітлива авторка, позбувшись навантаження томливою бібліотерською працею, зможе більше часу присвятити улюбленій літераторській праці.

Ціна книжки 5.00 дол. плюс 1 дол поштової оплати. Адреса: H. Pankiw, 12108 Capilla Lane, Warm Mineral Springs, FLa. 34287

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

НЕ БАГАТО, АЛЕ ВСІ

Зближається вже остання фаза оборони Івана Дем'янюка. Багато людей складали грошові датки, молилися і слідкували за процесом в ізраїльському суді.

Деякі з нас думають, що ця справа безвиглядна, одначе ніколи не можемо наперед сказати і передбачити що може статися в майбутньому. Часом події набирають такого обороту, якого ми не передбачували.

Не жаліймо ще дальшої підтримки в цій справі. Кожний з нас видає часто 10 - 20 дол. на не дуже конечні речі, чи хоч би вигоду піти до ресторану. Коли багато з нас склало б хоч невелику кількість грошей, в сумі це дало б підтримку обороні і родині.

Сама я одержую всього 285 дол. місячно моєї пенсії, а мій муж дістає не багато більше, але вже кілька разів, від часів процесу, я жертвувала по 20 дол., і ще задумую щось дати. Це справа нас усіх.

Анна Демчук

Акрон, Огайо

ЩЕ ПРО ІНТЕРНАТ У БІЛОМУ БОРІ

У „Свободі" з 12-го листопада ц. р. появилась стаття п. н. „Не посоромімось перед поляками", в якій автор передає інформацію про заходи польського Комітету допомогти збіркою фондів серед польського суспільства викінчити інтернат для української молоді, яка вчиться в ліцеї в Білому Борі. В статті звучить деякий докір, що наша громада не виявила достатнього заінтересування тим інтернатом, і не придбала фондів на його викінчення.

На маргінесі того заклику мені приємно подати до відома наступне: відома і заслужена радіопрограма Степана і Люсі Самбірських уже від довшого часу пропаґує справу білоборського інтернату і на заклики Самбірських досі зібрано на цю ціль у Чикаґо суму 10,474 дол. Жертводавці складали пожертви на конто в кредитівці „Самопоміч". Їх прізвища радіомовлення Самбірських постійно проголошувало. Я з рамени „Самопомочі" був відповідальний за висилку цих фондів до Польщі. Досі переказав я на будову Інтернату в Білому Борі суму 10,039 дол. Збірка продовжується і маю надію, що згадана стаття у „Свободі" її пожвавить.

Стефан Вербовий

Чикаго, Ілл.

Анна Білик

ДЕЛЕҐАЦІЯ З ЧССР НА УКРАЇНІ

Під таким заголовком принесла „Літературна Україна" у своєму 44-му номері з 3-го листопада коротку інформацію про перебування на Україні делегації Культурного союзу українських трудящих Чехо-Словаччини.

Як видно з опублікованої інформації, „Літературна Україна" дуже стисло повідомила про відвідини цієї делегації. А дарма! Справа в тому, що це вперше від 1945 року, коли на Україну прибула з офіційною візитою делегація представників національної меншости, що проживає, як етнічна єдність на сході Словаччини. Культурний союз українських трудящих — це культурний представник української людности Чехо-Словаччини. Від 1945 до 1951 року в Пряшеві існувала Українська Рада Пряшівщини, яка була політичним представником української людности, обраним народними представниками з-понад 300 українських сіл і містечок. Завдяки сталінській національній політиці цю законну політичну представницю українців Пряшівщини було ліквідовано і щойно з великим запізненням засновано Культурний союз українських трудящих — КСУТ.

Протягом свого 37-річного існування КСУТ не мав змоги домовитись з представниками Совєтської України про хоч би мінімальну співпрацю. Таким чином до сьогоднішнього дня неможливо на Україні замовити видань Культурного союзу українських трудящих, або видань Українського відділу Словацького педагогічного видавництва. Йдеться про тижневик „Нове життя", місячник „Дружно вперед" та двомісячник „Дукля", а також видання творів місцевих українських письменників. Крім того, в Пряшеві існує українське радіо, у якого нема жодних контактів з українським республіканським радіо, а про телебачення вже й нема що говорити, бо українського телебачення і на самій Україні нема. Єдиним контактом між українцями Пряшівщини і України були відвідини раз у рік Закарпатського Народного хору, або якогось іншого самодіяльного, чи професійного колективу відомого на всю Чехо-Словаччину українського Свята пісні і танцю, що відбувається кожного року у Свиднику.

Українці Пряшівщини самі мають чудовий професійний Український народний театр та Піддуклянський український народний ансамбль. Обом цим художнім колективам рідко вдається виступати перед українським глядачем на Україні. Немає співпраці і між вищими учбовими закладами України та Пряшівщини, які б допомогли розвивати співпрацю на науковій і практичній базі.

З наведеної інформації в „Літературній Україні" видно, що газета, або мало інформована про українців Чехо-Словаччини, або не хоче про них більше писати. В інформації відзначено, що представники Культурного союзу українських трудящих і товариства „Україна" підписали угоду. На жаль, з угоди випливає, що вона обмежилась на обмін танцювальними та співацькими колективами, а справу доступу української преси і видань українців Пряшівщини відсунули на наступні п'ятирічки, мовляв, — потанцюємо й поспіваємо, а читати залишимо іншим, бо читання може викликати й зацікавлення на Україні українцями поза межами України, а до цього в Києві нема зацікавлення.

Іван Дурбак

НЕВИЯСНЕНІ СТОРІНКИ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

(Дискусійна стаття)

I.

Внаслідок різних несприятливих подій і обставин продовж багатьох століть — на наших землях наша історія має багато невияснених сторінок, білих плям, що всі як слід ще не освітлені. Довгі століття перед прийняттям християнства ми не мали свого письма, писаних джерел. Залишилися тільки стародавні пісні, як гаївки, щедрівки й інші. До наших часів дійшли тільки давні джерела чужинців: греків, арабів, вірменів, римлян, німців, жидів, що подорожували по наших землях і залишили спомин.

У наших давних піснях часто згадується ріка Дунай. Наші прапредки заселювали Наддунайську долину, де тепер живуть мадяри. У 1934 році автор цих рядків побував цілий тиждень у Будапешті, столиці Мадярщини, відвідав проф. Стрипського, українського роду професора історії університету в Будапешті. Він доказував, що руські племена заселювали Наддунайську низину. У IX столітті зі сходу прибула 100-тисячна фінська орда мадярів під проводом Арпада. Мадяри побили наших прапредків, повбивали їх, або взяли в неволю, а їхніх жінок заставили родити дітей для них. У скорому часі населення мадярів значно зросло. Італійські місіонери поширили християнство в католицькому обряді. Мадярський король Іштфан (Стефан) у 997 році охрестився з цілим своїм народом і при допомозі німців поширював свої володіння. Мадяри відсунули наших предків у Карпати. Проф. Стрипський написав історичні праці про ці події, варт, щоб наші історики, що знають мадярську мову, поцікавилися ними.

Християнська віра почала поширюватися на наших землях уже за часів апостолів, бо апостол Андрій Первозванний проповідував на Кримі і над Дніпром. Апостоли проповідували по багатьох країнах Азії, Африки й Европи. Брати Кирило й Методій теж побували на наших землях, їхні учні й священики принесли до нас богослужебні книги, написані старослов'янською мовою. Християнські владики були на Кримі і в Перемишлі 100 літ скоріше, як у Києві. Властиво християнство прийшло до нас з Великоморавської держави і з Болгарії, але греки намагалися переконати світ, що християнство на Київську Русь прийшло з Царгороду.

Леонід Білецький, професор, що викладав українську літературу в українському університеті у Львові в 1922-их — 24-их роках, був тієї думки, що грецькі митрополити, які 200 літ очолювали українську Церкву в Києві, наказували в такому дусі писати літописи, або змінювати давніші рукописи в користь грецької Церкви. Звідси такі хаотичні вістки про нашу преславну княгиню св. Ольгу. Одні літописці писали, що княгиня Ольга була варязького роду, інші, що походила зі Пскова, інші, що з Новгороду. Писали, що вона була донькою перевізника під Псковом. Одначе найбільш правдоподібне, що княгиня Ольга походила з Болгарії, була сестрінкою царя Симеона. Вона вже була християнкою, приїхала до Києва зі священиком. Для неї побудували в Києві церкву св. Іллі. Болгари воювали з греками, тому греки старалися понизити княгиню Ольгу, як вона прибула до Царгороду. Вона довго мусіла чекати на авдієнцію у грецького імператора Константина Багрянородного. В одній грецькій хроніці написано, що княгиню Ольгу охрестили в Царгороді, що є видумкою. Вона була високоосвіченою, відзначалася великим державним розумом. Після трагічної смерти її чоловіка, князя Ігоря, вона 12 літ володіла в Києві, бо її син, князь Святослава, був ще неповнолітнім. Вона була найрозумнішою володаркою Київської Руси, з'єднала собі загальну пошану й любов, приготовила свого внука Володимира прийняти християнство з цілим народом, стала першою нашою святою. Наші історики й письменники повинні гідно відзначити пам'ять першої Великої Володарки Київської Руси.

Майже впродовж 200 років Царгород старався впливати на нашу Церкву й державу, на наші літописи. Після татарських спустошень, поляки зайняли наші землі. Вони теж старалися впливати на нашу верхівку, на наших хронікарів, щоб не писали проти шляхетської Польщі. Тому так мало записано у хроніках від 1349 року до 1648 року, коли вся Червона Русь піднялася, як козаки йшли на три шляхи, на Львів під проводом великого гетьмана Богдана Хмельницького. Поляки понищили багато документів і хронік, як наприклад, про преславного козацького полковника Морозенка, що був польського роду сином старости в Теребовлі, Мрозовіцького.

Досі не вияснено, чому гетьман Б. Хмельницький не здобув Львова, хоч мав можливість, але відступив, вдоволився тільки окупом, що його дав татарам за поміч. Невідомо, чому гетьман не зайняв Перемишля, Холма, не прилучив Червоної руси („руського воєвідства"), Поділля й Волині до Козацької держави-Гетьманщини, але вдоволився тільки Київським, Брацлавським і Чернігівським воєвідствами?

Історія Козаччини й Гетьманщини має багато невияснених сторінок, бо пропало багато історичних документів, між іншим — текст Переяславської угоди з 1654 року.

Неясна справа, чому наші гетьмани не мали своєї столиці в Києві, але в малих містечках, як Чигирин, Суботів, Гадяч, Глухів, Батурин. Якби столиця Гетьманщини була в Києві то це піднесло б її престиж за кордоном.

Закінчення буде.

В Йонкерсі відзначили подвійні роковини

Українська громада в Йонкерсі, Н. Й., недавно зустрічала Патріярха Мирослава Івана Любачівського, а тиждень пізніше Відділ Українського Конгресового Комітету повіту Вестчестер влаштував відзначення 70-ліття Листопадового чину та 50-ліття від дня смерти полк. Євгена Коновальця.

В неділю, 6-го листопада відзначування почалося Службою Божою в українській католицькій церкві св. Михаїла, яку відслужив о. Марійо Лазоський, а співав церковний хор під дириґентурою д-ра Олега Сохана. Після Служби Божої отець відслужив Панахиду за полковника і всіх героїв, які віддали своє життя за Волю України. В Богослуженні із своїми прапорами взяли участь члени Управи Відділу Т-ва к. Вояків УПА, члени Осередку Спілки Української Молоді і члени місцевого Відділу ООЧСУ.

Після обіду о год. 3:30 в залі СУМ відбулася Святочна академія, яку почато американським гимном, що його відспівала Олена Геймур, а український гимн відспівали усі присутні. До апелю станули члени Відділу Тв-а к. Вояків УПА, члени 11-го Відділу та члени Осередку СУМ із своїми прапорами.

Акт проголошення самостійности Західньої України відчитав старший юнак Осередку СУМ Дарко Хом'як, Відозву до населення міста Львова відчитав старший юнак Осередку СУМ Василько Коцур, а відозву ОУМ з приводу трагічної смерти полк. Є. Коновальця відчитав старшина УПА Лев Футала. Апелем командував старшина УПА Микола Сидор —Петя. Святочну академію відкрив голова Відділу УККА Мирослав Климко, який крім з'ясування суті свята закликав присутніх вшанувати пам'ять поляглих і представив ред. Ярослава Гайваса до святкової промови. Промовець з перспективи 70-ліття проаналізував стан в Західній Україні перед 1-им листопада 1918 року, проголошення самостійности Західньої України, бої за Львів, формування УВО, ОУН та ролю в тому полк. Є. Коновальця.

В мистецькій частині виступила О. Геймур, яка в першій частині відспівала: „Богородице Діво" муз. Ігоря Соневицького, „Геть, ви думи" слова Л. Українки, муз. Я. Степового, „Нагадай бандуро" слова Н. Калюжної муз. Г. Китастого. Акомпаньював на фортепіяні Іван Колодій. Дальшою точкою був виступ ансамблю бандуристів „Гайдамаки" під мистецьким керівництвом Володимира Васькова, який відспівав: „Ой зійшла зоря", „Тихий ліс", „Ой у полі верба".

Слідуючою точкою був виступ О. Геймур, яка відспівала: „Алилуя" муз. І. Соневицького, „Ой козаче мій" сл. і муз. І. Соневицького та „Україно-любов моя" сл. Д. Луценка муз. І. Шамо. При фортепіяні — І. Колодій.

Учні школи українознавства під керівництвом Олі Шкафаровської-Рудик виконали монтаж „Було колись", написав Павло Маринець. Останньою точкою був виступ ансамблю бандуристів „Гайдамаки", які виконали: „Ніч була темна" Юрченка, „Марш Куреня Бойків" та „Полісся".

Закінчено академію піснею „Боже великий єдиний".

Декорацію для відзначення цих річниць приготовив Ярослав Кіцюк.

Л. Л.

СКЛАД ПРЕЗИДІЇ СКВУ

У складі Президії Світового Конґресу Вільних Українців зайшла помилка при переписуванні прочитаної секретарем Номінаційної комісії листи („Свобода" з 29-го листопада ц.р.) ред. Ігнат Білинський є третім з черги заступником президента СКВУ обраним на V СКВУ 26-го листопада ц.р. Тим самим черґування дальших заступників з поодиноких країн зміняється на одне число. — Ред.

ПРЕЗИДЕНТ ЕТІОПІЇ Менґісту Гайле Маріям, керівник країни, яка „адоптувала" марксистсько-ленінську політику і з допомогою Совєтського Союзу й інших комуністичних держав, сателітів СССР, ввела її у практичне життя заявив кореспондентам, що вибір Джорджа Буша на президента З'єднаних Стейтів Америки відкриває „нові можливості" для наближення Етіопії до ЗСА, а може навіть започаткувати корисну для обидвох країн політичну й економічну співпрацю. Президент Менґісту, який дуже рідко зустрічається з представниками засобів масової інформації, дав згадане інтерв'ю після того, як приїхав з довшої поїздки до Совєтського Союзу і розмов, які він там перевів з Міхаїлом Ґорбачовим й іншими совєтськими керівниками.

ҐЕНАДІЙ ҐЕРАСІМОВ, представник інформаційного бюра в міністерстві закордонних справ СССР, заявив, що СССР дасть до диспозиції акредитованим в Москві закордонним кореспондентам літак типу „ІЛ-62", які будуть супроводжувати Міхаїла Ґорбачова у його поїздці до ЗСА, Куби і Великобританії.

Тріо „Верховина" зігріє піснею Фльориду

На протязі цілого ювілейного року Тисячоліття тріо „Верховина" брало участь у численних відзначуваннях цього релігійно-національного свята українськими громадами Америки й Канади.

Перед виїздом на Фльориду „Верховина" виступила на урочистому відкритті будинку бібліотеки, музею й архіву Сестер Служебниць провінції Онтаріо 13-го листопада, на репрезентативному бенкеті СКВУ 26-го листопада та на святкуваннях Тисячоліття парохії св. Покрови 4-го грудня.

На Фльориду приїжджає „Верховина" на запрошення управи центру ім. св. Андрія в Норт Порті, де заплянований празник і святкування Тисячоліття 10-го грудня. Користаючи з нагоди перебування „Верховини" на побережжі Мехиканської затоки українська громада Ст. Пітерсбурґу влаштовує концерт цієї мистецької одиниці в залі при церкві Богоявлення в неділю, 11-го грудня.

У програмі концерту, крім релігійних пісень, „Верховина" виконує твори українських клясиків і сучасних композиторів та українські народні пісні.

Між окремими частинами концерту виступить — із рецитацією в першій та сатирою в другій частині — мистецький керівник тріо „Верховина", Олена Глібович.

У Норт Порті співучасниками концерту будуть струнний квартет під керівництвом Ліщинського і церковний хор під дириґентурою інж. Грабовича.

У своїй перевантаженій виступами праці „Верховина" знайшла час на запис релігійних пісень, коляд і щедрівок на касету, яку можна буде набути під час перебування співачок на Фльориді, а також на концерті колядок і щедрівок чоловічого хору „Бурлака" 8-го січня 1989, в якому традиційно бере участь „Верховина".

Це вже третє концертове турне „Верховини" в тепліших країнах світу. В 1986 році „Верховина" відбула незвичайно успішну поїздку по Австралії, а в 1987 році її ентузіястично вітала українська громада соняшної Каліфорнії.

Тріо „Верховина" виступить на Фльориді в складі: Надія Коханська, Анна Ящишин, Богданна Ігнатович, при фортепіяновому супроводі Галини Михальчук.

Українці, що постійно живуть чи тільки зимують у містах західнього побережжя Фльориди, напевно не оминуть нагоди налюбуватись співом „верховинської" трійки, що завжди приносить чар української пісні для своєї і чужинецької публіки, яка при кожній нагоді висловлюється, що „нема то над ту „Верховину"!".

Н. Н.

Прощай, Осипо!

Тоді, коли на півночі останні листки барвистим килимом вкривають землю і вся природа приготовляється зустрічати зиму, багато пенсіонерів спішить на Фльориду, щоб погрітися на сонечку. Так і Осипа кожного року спішила до свого кондоміньону і приятелів до С. Пітерсбурґу, Фльорида, щоб налюбуватися теплом і купелею в морі, що так дуже любила, і пірнути в громадську працю.

Але цього року Провидіння Боже мало інші пляни для неї. Після закінчення прощі з нагоди Тисячоліття Хрищення України до Риму зі своїми дітьми та внуками і прогульку в гори, поклону Святолюрдській Божій Матері, Осипа вернулася до Ню Йорку. Малі недомагання здоров'я, які вона думала перебороти, виявилися смертельною недугою. По операції прибула на Фльориду з вірою, що тепло допоможе, але по кількох днях знеможена виїхала до доньки Арети в Денвер, Колорадо, де по двох днях, у п'ятницю, 30-го вересня ц.р., померла.

Тлінні останки перевезено до церкви у Випані, Ню Джерзі, а по відправі поховано на православному цвинтарі в Бавнд Бруку біля її чоловіка д-ра Едварда Михайленка. Від УНСоюзу і нашої громади в С. Пітерсбурзі попрощала Осипу Оля Ліс.

У сороковий день відходу у вічність, 9-го листопада, громада С. Пітерсбурґу зібралася, щоб спільно помолитися за спокій душі Осипи. По Службі Божій і Панахиді всі перейшли до церковної залі на перекуску. Отець Федик і гість парох православної церкви о. Петляк провели молитву. Ірина Куць прочитала уривки з циклю „Про життя" Максима Рильського. Мґр Клементина Жмуркевич накреслила постать покійної Осипи. Хто ж була ця скромна, синьоока жінка, що притягнула так багато осіб на поминки? Передусім чемна, завжди усміхнена, готова кожному помогти, вихована в патріотичній родині, член хору „Україна", Українсько-Американського Товариства, секретар 377 Відділу УНСоюзу, секретар церковного комітету і член громадського комітету. Осипа своєю вдачею вміла з'єднувати людей. Вона назавжди лишиться в нашій пам'яті, жива і усміхнена. Нам здається, що вона виїхала. Словами „Прощай, Осипо!" закінчила мґр К. Жмуркевич свій виступ.

Отець Петляк підкреслив, що правдиве щастя людини не є в багатстві, вигоді і славі, але вічне щастя в Бозі. Хто збагнув цю істину і в практичному житті поступав після неї — буде спасений. Отець парох Федик попрощав Осипу як працьовиту, примірну парафіянку. Опісля прочитано спомин доньок Арети і Марти про маму, з якого присутні довідалися про пройдений шлях Осипи.

Осипа Олінкевич-Михайленко повдовіла дуже молодою. Чоловік її згинув в рядах Української Дивізії. Вона з маленькими дівчатками 3 і 5 рочків зі заплаканими очима покинула улюблений Станиславів, не думаючи, що це назавжди. Перейшла табори в Німеччині, де працювала в УННРА та ІРО, вивчаючи англійську мову і вкінці переїхала до Клівленду, де тяжко працювала на різних працях і виховувала своїх дітей. Не легко приходилося змученій працею вечорами переробляти лекції з донями, їздити на сходини Пласту, возити їх на табори і суботню школу українознавства. Що ж давало цій тендітній жінці силу і витривалість у праці. Це віра в поміч і опіку Божу і велике набоженство до Матері Божої, яке зуміла передати дітям і внукам. Нині її доньки Арета Колодій і Марта Лиско працюють у своїх парафіях і українській громаді, а внуки володіють українською мовою. Це заслуга улюбленої мамусі і бабуні. Осипа не мала часу для себе і навіть не думала про себе. Щойно коли доньки покінчили школи, вона запізнала лікаря доктора Е. Михайленка і прожила з ним гарних кільканадцять літ. По смерті подруга Осипа далі посвячувала себе дітям і внукам, часто виїздила до них, а вони бували у своєї дорогої бабусі, яка духом все була молодою.

Осипа не лише осиротила дітей і внуків, але всіх, хто знав її і любив. Тужливим „Видиш, брате мій" закінчено поминки. Присутні зложили 321 дол. на призначені цілі.

О. Филипович

Де ви були в часі війни?

Український Канадський Дослідчий і Документальний Центр, який в минулому випродукував дуже успішний фільм „Жнива розпачу" (під назвою Комітету Дослідження Голоду), тепер почав приготовляти новий проєкт. Завданням комітету є зібрати авдіо- і відео записи очевидців подій Другої світової війни, включно з подіями в Карпатській Україні 1938-1939 років та суспільного життя безпосередньо після війни, в цілях створення історичного архіву та для використання цього матеріялу в документальному фільмі.

Члени комітету вірять, що українське громадянство свідоме важливости такого проєкту, особливо в обличчі того, що західня „мідія" часто неправильно насвітлює, а то й зловмисно викривляє нашу ролю в подіях Другої світової війни.

Комітет зацікавлений спогадами про:

1. Боротьбу за незалежність Карпатської України.
2. Дії УПА та інших партизанських загонів.
3. Дії ОУН та похідних груп.
4. Українців у німецьких концентраційних таборах.
5. Воєнно-полонених у німецьких , совєтських та інших таборах.
6. Вояків Дивізії „Галичина".
7. Хлопців та дівчат, що служили в німецькій протилетунській артилерії (т. зв. юнаків).
8. Вояків Червоної армії.
9. Вояків Армії Андерса.
10. Вояків РОА, армії Власова, або інших німецьких частин.
11. Вивезених на працю до Німеччини.
12. Українців, що служили в американській, англійській чи канадській арміях.
13. Українців, які служили у французькому Чужинецькому Леґіоні.
14. Українців, які були у французькому, італійському, чеському резистансах.
15. Свідків польського терору на Лемківщині і Холмщині в часі і після війни (Акція „Вісла").
16. Вивезених на Сибір, чи в Казахстан.
17. Арештованих совєтською, чи німецькою властями.
18. Людей, які були активними в українських політичних, церковних та громадських установах в часі окупації та в допомогових установах заснованих аліянтами.
19. Співробітників Українського Центрального Комітету.
20. Осіб, які захищали жидів.
21. Свідків знущання окупантів над українцями.
22. Свідків насильної репатріяції до СРСР з територій, окупованих аліянтами.
23. Чужинців, які в часі війни мали до діла з українцями.
24. Українців, які пережили інші незвичайні воєнні події.

Надіємось на широкий відгук. Просимо учасників і очевидців воєнних подій, які згідні, щоби з ними перевести інтерв'ю, зголоситися на адресу: Ukrainian Canadian Research and Documentation Centre World War II Film Committee, 620 Spadina Ave. Toronto, Ont., M5S 2H4, Canada.

Телефонувати можна до члена комітету О. Закидальської на число (416) 769-0662.

Інж. Л. Блонарович...

(Закінчення зі стор. 1)

Д-р І. Флис (третій зліва) вручає нагороду інж. Л. Блонаровичеві в присутності (зліва) Е. Іванціва, Б. Ясінського і О. Зинюка.

ні імпрези, за що здобув признання в минулому році, коли українська ґрупа була обрана „почесною групою".

Окремо слід згадати, що заслугою інж. Блонаровича було здобуття дозволу від місцевої римо-католицької церкви відбувати постійні Служби Божі українського обряду, які, на радість цілої громади, розпочав постійно відправляти колишній професор Української Католицької Семінарії у Вашінґтоні, сьогоднішній Патріярх і Кардинал Мирослав І. Любачівський.

Інж. Блонарович є добрим шахістом, в 1956 році здобув мистецтво Нюджерзького стейту й багато разів був мистцем УСЦАК.

Союзовця Року відзначує ще скромність і здібність до гармонійної співпраці. Згадуючи свої піонерські союзові часи, він не забуває висловити велике признання й подяку своєму менторові й співробітникові Степанові Гавришеві, колишньому головному організаторові й сьогочасному головному контролерові.

Комісія ствердила, що доручене їй Екзекутивою УНСоюзу завдання не було легким. До конкурсу за звання братського першуна зголошено багато осіб, які заслужили собі на велике признання за довголітню працю для УНСоюзу на полі братської активности. Маючи обов'язок обрати тільки одну особу, яка в свою чергу буде змагатися за першенство з першунами всіх американських братських союзів, комісія назвала ще три особи, яким належиться не лише признання за союзову братську працю, але й за приклад, який вони дали іншим союзовцям трудитися для УНСоюзу та цілої української спільноти в Америці.

Першунами у своїй довголітній й дуже успішній праці на союзовій ниві, в цьому і в минулому роках були такі особи:

Марія Бобечко, членка 102-го Відділу УНС в Клівленді, колишня голова Братського конґресу стейту Огайо, донька покійного Дмитра Шмаґали, який 25 років був головним радним УНСоюзу, й сестра теперішнього головного радного Тараса Шмаґали.

Д-р Михайло Снігурович член 414-го Відділу УНС-довголітній голова Округи Ню Гейвен, член Управи УСЦАК та голова Громадського Комітету для Відзначення Тисячоліття Хрищення України в Ню Гейвені і член керівних органів багатьох установ.

Омелян Твардовський, член 214-го Відділу УНСоюзу, дуже успішний організатор членів УНС, редактор спортового відділу „Свободи", організатор Української Олімпіяди, основник відомого Спортового товариства „Чорноморська Січ", редактор журналу „Наш спорт" та один з найактивніших громадських діячів Нюарку і околиць.

„Стежками батьків" на Вальдфрідгоф у Мюнхені

Учасники „Стежок" з квітами на цвинтарі.

Столиця Баварії, Мюнхен, є одним з найбільших міст Західньої Німеччини, розложене на берегах ріки Ізар, допливу Дунаю. Архітектурно — це одне із найгарніших міст Европи.

Мюнхен також став головним осередком українського життя на еміґрації. Тут є Український Вільний Университет, Дім Науки, катедра та президія Екзарха для українців католиків Платона Корниляка. Центральне Представництво Української Еміґрації, Український Інтернат „Рідна Школа", представництво ЗУАДК, Українська Харитативно-Допомогова Служба та багато інших наших установ та видавництв.

Цвинтар Вальдфрідгоф знаходиться вже на окраїнах Мюнхену і до нього ми їдемо автобусом. При вході висідаємо і вже пішки йдемо на українську частину цвинтаря щоби зложити поклін тим, котрих не зламали ані ворожі тюрми, ані тяжкі кайдани. Забрала їх від нас невблаганна смерть, а в багатьох випадках при помочі агентів-скритовбивців нашого відвічного ворога, червоної Москви.

На цвинтарі стрічаємо наших людей з Канади, Англії, з далекої Бразилії. Мґр Володимир Леник, директор Інтернату „Рідна Школа" і довголітній мешканець Мюнхену, служить нам сьогодні за провідника. Зупиняємось майже біля кожної могили і він коротенько пояснює життєвий шлях спочилого. А пояснювати є що, бо тут знаходяться могили таких наших суспільно-громадських, наукових та політичних діячів як: проф. Іван Мірчук, ректор УВУ; проф. Ростислав Єндик, ректор УТГІ; ген. Микола Капустянський; проф. Ісаак Мазепа; проф. Лев Ребет, провідник ОУН Степан Бандера (два останні згинули із наказу Москви), проф. Степан Ленкавський; проф. Спиридон Довгаль; проф. Петро Курінний; Дмитро Миськів; проф. Михайло А. Мілєр; Іван Бутковський. Складаємо вінок біля пам'ятника поляглим. Ми переходимо на „нову" частину цвинтаря щоби зложити квіти на свіжій могилі св. п. Ярослава Стецька. Тут один із гостей коротенько переказує нам життєвий шлях покійного та його значення для українського народу. Хилимо голови в тихій молитві, а двоє студентів кладуть червоні рожі на могилу. Закінчено нашу прощу гимном „Не пора".

В. Л.

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями та Знайомими,
що в суботу, 26-го листопада 1988 р. відійшов у Вічність
на 77-му році життя
наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.
ЮРІЙ ТОРБИЧ

ПАНАХИДА І ПАРАСТАС у вівторок, 29-го листопада 1988 р. о год. 7.30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОН в середу, 30-го листопада 1988 р. о год. 9:30 ранку з української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.

У глибокому смутку:
дружина — МАРІЯ
донька — ІРЕНА КРАЙНИК з мужем МИКОЛОЮ
син — ЮРІЙ з дружиною АННОЮ
внуки — РОМАН, МИРОН, ЛЕСЯ, ХРИСТЯ І ЮРЧИК

Ділимося сумною вісткою,
що в четвер, 3-го листопада 1988 р. відійшов у Вічність
на 78-му році життя
наш Найдорожчий
БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.
Григорій Карпович Кудик

нар. 16-го квітня 1910 р. в селі Ново-Андріївка, Запорізька область.

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 7-го листопада 1988 р. на українськім православнім цвинтарі св. Петра і Павла в Менвілл, Н. Дж.

Залишив у смутку:
доньку — ГАЛИНУ КУДИК з мужем ЕНРІКО АРКЕТТО
внука — ГРИГОРІЯ АРКЕТТО

Віндзорський університет нагородив суддю В. Тарнопольського

Віндзорський університет нагородив почесним докторатом цивільного права суддю онтарійського верховного суду д-ра Володимира Тарнопольського. Він отримав три почесні докторати вже раніше з різних університетів Канади.

Суддя В. Тарнопольський був професором права в Саскачеванському, Отавському, Йоркському та Віндзорському університетах. У Віндзорському університеті він був деканом правничого факультету, а потім дістав підвищення на становище віцепрезидента академічних справ у Йоркському університеті в Торонто. Він відзначився своїми науковими працями з ділянки правознавства. Його статті, понад 100, друкувались в канадських та американських наукових журналах юриспруденції. Він написав та опублікував декілька книжок з ділянок правознавства, а деякі з них були доповнені і вийшли новими виданнями.

Як визначний науковець з різних ділянок правознавства, він є членом багатьох наукових товариств Канади, а найважнішим його осягненням у цій ділянці був вибір дійсним членом Королівського наукового товариства Канади.

Будучи професором згаданих університетів, суддя В. Тарнопольський визначався у ділянках людських прав та конституційного права. Він часто виступав з своїми блискучими доповідями перед різними професійними товариствами та загальною публікою.

Під час весняної конвокації у Віндзорському університеті, його дружина, д-р Іванна Тарнопольська, також була присутня й слідкувала за перебігом цієї дуже приємної події. На цю врочистість конвокації та нагороду почесним докторатом судді В. Тарнопольського були запрошені декілька віндзорських приятелів, а саме: суддя д-р Валерія Касюрак, суддя Григорій та Ірина Момотюки, інж. Олександер і Лілія Листи та адвокати Михайло і Лорета Стойки.

Церемонія нагороди почесним докторатом була величава. Президент Віндзорського університету, д-р Іяні, вичислив заслуги судді В. Тарнопольського перед канадським науковим світом та просив канцлера університету генерала Рицарда Ромера нагородити його почесним докторатом.

Л.Л.

Ґорбачов...

(Закінчення зі ст. 2)

ґрантів — ММ) опір українських самостійників, бо це єдині голоси, що їх окупант бере серйозно до уваги. Польські уряди не дуже журилися протестами українських послів, аж доки ОУН змобілізувала ціле населення Галичини і Волині.

У ділянці закордонної політики, гласність і перебудова, як теж і відкликання військ імперії з Афганістану та договір з Америкою про знищення певного роду атомових ракет зробили дуже добре враження на багатьох людей в Америці та Европі. Уряд Горбачова звільнив теж багатьох політичних в'язнів з концтаборів та „психушок" і таким чином до великої міри унешкідливив кампанію різних внутрішніх та зовнішніх організацій в ділянці прав людини. Ці заходи, як теж і економічні реформи, вже тепер принесли СССР величезні користі. Совєтський Союз конче потребує закордонної валюти та технологічних здобутків Заходу і він уже їх починає діставати з Европи і Японії. Америка є покищо трохи більш скептична.

Основне питання, що його скептики Америки і Европи ставлять, це: чи на довшу мету інвестиції та позики грошей причиняться до переміни СССР на мирного члена світової спільноти, чи вони допоможуть Совєтському Союзові вирватись з економічного застою і в тому самому часі дадуть йому можливість видавати більше грошей на устаткування збройних сил?

Покищо немає ніякого дійсно виразного показчика, що росіяни мають охоту звузити свої імперські амбіції. Наприклад, Совєтський Союз дістав значну кількість позичок від Західньої Німеччини. Та коли канцлер Гельмут Коль пробував дістати згоду Горбачова, щоб він визнав суверенність німецького уряду над Західнім Берліном — відносно дрібна річ — тоді та пропозиція була рішуче відкинена.

Деякі люди на Заході кажуть, що правдивим показчиком мирних замірів СССР було відкликання російських військ з Німеччини та Чехо-Словаччини, покінчення підтримки революційних рухів у інших частинах світу, цілковита елімінація атомової зброї, та значна редукція традиційних військових сил.

Вправді, росіяни говорять про зменшення традиційних військ та дальшого обмеження атомової зброї, та ніяких дійсно драстичних змін в тих та інших ділянках вони не пропонують. І тому ціла та історія виглядає більше на вовка з байки про червону шапочку, чим на правдиве бажання нових людей в Кремлі позбутись своїх імперіяльних інтересів та амбіцій.

Звичайно, вони можуть бути до того змушені. Сьогодні усім ясно, що комуністичні ідеї цілковито збанкрутували, плянова економія не може конкурувати з економією вільних ринків, національна свідомість серед поневолених націй росте прискореним темпом, і вірус індивідуальної свободи починає „заражувати" чимраз більше людей у цілій Східній Европі. І тому хто знає, чи дні останньої імперії у світі не є пораховані?

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Дніпропетровське „Дніпро" — чемпіон вищої ліги СССР „Дніпро" — Москва „Льокомотив" 1:0 „Дніпро" — Вільнюс „Жальгіріс" — 3:1

Завдяки цим двом передостаннім перемогам, що їх здобули українські футболісти 5-го листопада ц.р. на виїзді в Москві з місцевим „Льокомотивом" — 1:0 (переможного ґоля здобув Лютий) і 11-го листопада ц.р. у себе вдома на стадіоні „Метеор" у Дніпропетровську з литовськими футболістами з клюбу „Жальгіріс" — 3:1 (голі для „Дніпра" здобули: Лютий і Шахов — 2). Цей славний в Україні футбольний клюб „Дніпро" вдруге у своїй історії здобув звання чемпіона вищої ліги СССР. До закінчення сезону „Дніпро" має ще відбути останні, 30-ті змагання цьогорічної кампанії, одначе вислід вже не матиме жодного впливу на здобутий успіх. Вперше „Дніпро" добилося такого успіху 6-го листопада 1983 року, коли його футболісти дійшли до золотих вершин.

Відтоді багато води спливло в сивому Славутичі. Святкували дніпряни нові успіхи, траплялися й прикрі невдачі. Однократно срібні й двократно бронзові нагороди, чудовий дебют на европейській клюбовій арені. І врешті новий злет. У цьогорічному сезоні для „Дніпра" ніхто не віщував високого місця в підсумковій табелі ігор вищої ліги СССР, особилво після того, як більш упривілейований клюб Київ „Динамо" перетягнув з „Дніпра" двох чолових футболістів — Литовченка і Протасова. Крім цього кілька інших кращих футболістів були змушені виступати у збірній імперії на Олімпіяді і за чемпіонат світу. Зібравши всю волю в кулак, зціпивши зуби, віддаючи всі сили на тренування, дніпряни билися в кожній грі за кожну точку, за кожен м'яч. Не останню ролю відіграли й матеріяли заохочення, запропоновані проводом клюбу. „Дніпро" — перший футбольний клюб в СССР, що став „самостійним", тобто подібно до західньоевропейських клюбів існує на власній членській і фінансовій базі.

Чолову ролю в цьому новому успіху українських футболістів відіграв тренер „Дніпра" Євген Кучеревський. Протягом сезону неодноразово були згадки в пресі, що Кучеревський — вимогливий тренер. Не зважаючи на успішні виступи „Дніпра", Кучеревський вимагав від своїх футболістів все більше працювати над собою. І ця праця остаточно дала свої плоди. Після останніх змагань в зустрічі з журналістами Кучеревський, між іншими сказав: „Я безмежно щасливий. Сьогодні найкращий день у моєму житті. Звичайно, я вірив у перемогу. Наприкінці сезону в „Дніпра" був такий шанс, що якби ми ним не скористалися, то як тренер я не зміг би цього собі вибачити..."

В складі „Дніпра", що здобули дві останні перемоги, виступали: Городов, Вишневський, Башкиров, Сорокалет, Пучков, Кудрицький, Шох, Багмут, Чередник, Сон, Тищенко, Лютий, Шахов, Рафальчук, Дем'яненко.

Вершок показника табелі ігор після цих змагань

	Точок	Голів
Д-ке „Дніпро"	44:14	45:20
Київ „Динамо"	39:17	40:18
М-ква „Торпедо"	38:18	35:22
М-ква „Спартак"	37:19	38:24
В-нюс „Жаль-іс"	35:23	38:30
Л-град „Зеніт"	28:28	32:32

Інші українські клюби займають такі місця: Донецьк „Шахтар" — 9-те (26 точок), Одеса „Чорноморець" — 10-те (24) і Харків „Металіст" — 13-те (23). Азербайджанський клюб „Нефтчі" і казахський „Кайрат" досі здобули відповідно 16 і 14 точок і, як виглядає, випадуть до нижчої І-ої ліги.

Отже обидві найбільші нагороди у футболі СССР здобули українські футболісти: вже раніше чашу імперії виграв Харків „Металіст", тепер чемпіонат вищої ліги „Дніпро". Віцечемпіонат мають ще можливість здобути футболісти київського „Динамо".

Харків „Металіст" — Кіркраде „Рода" — 0:0

Були це футбольні змагання ІІ-ої рунди за чашу Европи, що відбулися в Харкові 9-го листопада при участі 32,000 глядачів. Завдяки реміcовому вислідові, футбольний клюб „Рода", Голляндія, ввійшов до чергової рунди. Попередня зустріч в Голляндії закінчилася мінімальною перемогою господарів 1:0.

В складі харківського клюбу виступали: Кутепов, Деркач, Романчук, Панчишин, Сусло, Деревинський, Аджоєв, Ралюченко, Якубовський, Баранів, Єсипов, Тарасов.

Українські футбольні клюби у чвертьфінаді за чашу СССР

Відбулися початкові руйди ігор за чашу СССР, чергові серії і фінал яких відбудуться традиційно в наступному сезоні. Згідно з вислідами і льосуванням у чвертьфінальних іграх зустрінуться: Москва „Спартак" — Тбілісі „Динамо", Москва „Торпедо" — Донецьк „Шахтар", Кутаїсі „Торпедо" — Київ „Динамо". Дніпропетровське „Дніпро" — переможець пари Баку „Нефтчі" — Мінськ „Динамо".

Чернівці „Буковина" — Свердловськ „Уралмаш" — 2:0

Доходять до завершення фінальні ігри дружин ІІ-ої ліги за аванс до першої. Чемпіон України клюб „Буковина" з Чернівців знову переміг російський клюб „Уралмаш", цим разом у Свердловську, вислідом — 2:0. Тепер усе вирішить зустріч з іншим російським клюбом, „Факелом" у Воронежі. Для українських футболістів вистачить нічия, а навіть програна, але не більше як різницею одного голя. Рівень гри „Буковини" дозволяє їй розраховувати принаймні на реміс. У попередній зустрічі в Чернівцях „Буковина" перемогла „Факел" вислідом 2:1.

„Бойкотують" СКА „Карпати"

На останніх футбольних змаганнях львівських „Карпат" з клюбом „Котайк" Абовян за чемпіонат І-ої дивізії, що закінчилися перемогою господарів — 2:1, було присутніх всього 300 глядачів! У показнику табелі „Карпати" на усіх 22 займають 7-ме місце, але львів'яни, від часу коли цей колись дуже популярний клюб перебрала совєтська окупаційна армія, бойкотують його виступи на львівському стадіоні „Дружба".

Футбольні політруки імперії вживають різних засобів, щоб у Львові не було сильного клюбу на рівні Києва, Москви, Тбілісі чи Вільнюса. Десятки талановитих футболістів з Львівщини, Закарпаття, Буковини і Поділля змушені виступати в далеких містах України і СССР. Як відомо, в минулому, коли „Карпати" виступали у вищій лізі СССР на змагання у Львові приходило — 30-50 тисяч глядачів...

(от)

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

ВАСИЛЬ ЯКИМЕЦЬ, член УНС Відд. 194-го Т-ва „Свобода" в Ню Йорку, Н.Й., помер 4-го вересня 1988 року на 75-му році життя. Нар. 1911 року в селі Богатківці, Україна. Членом УНС став 1977 року. Залишив у смутку дружину Олену, дочку Іванну з мужем Миколою; внуків — Романа, Галину й Ольгу. Похорон відбувся 10-го вересня 1988 року на цвинтарі Маямі Меморіял, в Маямі, Фла.

Вічна Йому Пам'ять!

Александра Юзенів, секр.

АННА ШОСТАК, член УНС Відд. 259-го ім. Рождества Пречистої Діви Марії в Чикаго, Ілл., померла 10-го жовтня 1988 року на 61-му році життя. Нар. 30-го листопада 1926 року в Чикаго, Ілл. Членом УНС стала 1944 року. Залишила у смутку мужа Степана, сина Степана мол., брата Йосифа Стефанова і сестру Джоанну, багато племінників і племінниць. Похорон відбувся 13-го жовтня 1988 року на цвинтарі Св. Марії в Еверґрін Парку, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Юлія Ґуглик, секр.

ЮРІЙ Т. СЕНЧІЙ член УНС Відд. 65-го ім. Св. Володимира в Елізабет, Н.Дж., помер 30-го вересня 1988 року. Залишив у смутку дружину Аліс Полевчак-Сенчій, сина Роберта в Атенах, Греція, три дочки Андрею, Варвару Бюрчинську, маму, Юлію Сенчій, брата Стенлі і п'ятеро внуків. Похорон відбувся 5-го жовтня 1988 року на Росдейл Семетері в Линден, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

А. Смит, секр.

ФРЕНСІС ДЕМКОВИЧ, член УНС Відд. 123-го ім. Св. Марії в Скрентоні, Па. помер 27-го жовтня 1988 року на 76-му році життя. Нар. 1912 року в Скрентоні, Па. Членом УНС став 1938 року. Залишив у смутку дружину Мері, двох синів Франсис з дружиною Вілієм, трьох братів Едварда, Теодора і Рассела та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 31-го жовтня 1988 року на цвинтарі Св. Катерини в Москав, Па.

Вічна Їй Пм'ять!

С. Голик, секр.

АНТОН В. МАКАР, член УНС Відд. 221-го ім. Св. Стефана в Чикаго, помер 23-го вересня 1988 року на 73-му році життя. Нар. 12-го січня 1915 року в Коросцятині, Польща. Членом УНС став 1948 року. Залишив у смутку дружину Павлю, синів Данила й Івана з дружиною і 6-го внуків. Похорон відбувся на цвинтарі Св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Карачевський, секр.

МИХАЙЛО БІЖИК, член УНС Відд. 465-го ім. Івана Франка в Ляшіні, Кве., помер 15-го вересня 1988 року на 65-му році життя. Нар. 1923 року в Бібрці, пов. Турка в Зах. Україні і став членом УНС 1969 року. Залишив у смутку дружину Катерину, братів Олексу, Ігната й Степана з родинами, багато друзів і приятелів. Похорон відбувся 19-го вересня 1988 року на католицькім цвинтарі в Ляшіні, Квебек, Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

Т. Мороз, секр.

ПЕТРО БУКОВИНСЬКИЙ, член УНС Відд. 213-го в Джерзі Сити, Н.Дж., помер 16-го жовтня 1988 року на 77-му році життя. Нар. 6-го червня 1911 року в Пісковичах, Польща. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Юлію, синів Романа і Йосифа та внука Стефана. Похорон відбувся 19-го жовтня 1988 року на цвинтарі Св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Володимир Козак, секр.

МИРОСЛАВ ХАЛУПЯК, член УНС Відд. 276-го Т-ва Св. Миколая в Ембриджі, Па., помер 8-го жовтня 1988 року на 68-му році життя. Нар. 1919 року в Дітройті, Миш. Членом УНС став 1960 року. Залишив у смутку дружину Анну Мельник-Халупяк, сина Данила, доньок Дану Халупяк і Анну Тромбуляк, трое внуків, племінників і племінниць. Похорон відбувся 10-го жовтня 1988 року на цвинтарі Силванія Гиллс Меморіял Парк в Доґерті Тавншип, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Степан А. Іваницький, секр.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

У відгуку Яр. Климовського на вечір у пошану Марії Лисяк („Свобода" з 15-го листопада ц.р.) її дівоче прізвище є Л я с к о в и ч (половина другої шпальти). Рівнож пропущено, що їй до виконуваних нею пісеньок акомпаньювала Лідія Бульба. — Ред.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 10-го ГРУДНЯ 1988 р.

Асторія, Н. Й. Річні загальні збори Б-ва св. Миколая — 5-ий Відд. УНС, о год. 5-ій по пол. в церковному приміщенні при 37-09 31-ша авеню. Управа просить членів прибути чисельно на збори, вислухати звітів і обрати нову управу. Якщо не буде кворуму збори відбудуться півгодини пізніше і будуть правосильні. Існує можливість виступу представника Головного Уряду УНС. — В. Левенець, гол., М. Климишин, секр.